

**Uchwała nr XXIII/170/2012
Rady Miejskiej Gminy Skoki
z dnia 20 grudnia 2012 r.**

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2013

Na podstawie art.10 ust.3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 124) Rada Miejska Gminy Skoki uchwala co następuje:

§1.

Przyjmuje się „Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii” na rok 2013 stanowiący załącznik do uchwały.

§2.

Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy w Skokach.

§3.

Traci moc Uchwała nr XIII/91/2011 Rady Miejskiej Gminy Skoki z dnia 20.12.2011 r. w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii”.

§4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2013 roku.

Przewodniczący

Rady Miejskiej Gminy Skoki

Załącznik
do Uchwały nr XXIII/170/2012
Rady Miejskiej Gminy Skoki
z dnia 20 grudnia 2012 r.

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2013

A. WPROWADZENIE – KONTEKST SPOŁECZNY

Problem uzależniania od środków psychoaktywnych takich jak narkotyki i dopalacze to m. in. skutek przemian społecznych, które w dużej mierze liberalizują ludzkie postawy wobec zażywania substancji zmieniających świadomość. Wzrasta liczba osób eksperymentujących z narkotykami i już uzależnionych, poszukujących pomocy. Obniża się wiek inicjacji narkotykowej a swobodny dostęp do narkotyków mają już coraz młodsze dzieci. Wśród młodzieży panuje pogląd, że krótkotrwałe i incydentalne zażywanie narkotyków nie jest szkodliwe dla zdrowia, nie prowadzi do uzależnienia. Dominuje model eksperymentalnego, rekreacyjnego lub okolicznościowo – sytuacyjnego używania substancji psychoaktywnych. Najbardziej zagrożone są środowiska wielkomiejskie. W okresie ostatnich lat w znaczącym stopniu wzrósł problem skutków ubocznych i zatruc po zażyciu dopalaczy, w konsekwencji czego zakazano sprzedaży tych środków.

Dla lepszego rozeznania problemów narkotykowych przy Krajowym Biurze ds. Przeciwdziałania Narkomanii powstało Centrum Informacji o Narkotykach i Narkomanii, które prowadzi krajowy system informacji o narkotykach oraz monitoruje działania podejmowane na rzecz przeciwdziałania narkomanii na poziomie krajowym i międzynarodowym. Ponadto realizuje i inicjuje badania dotyczące problemu narkotyków i narkomanii oraz opracowuje i udostępnia ich wyniki.

Centrum Informacji o Narkotykach i Narkomanii co cztery lata realizuje badania w populacji generalnej (2002, 2006, 2010) oraz zleca do realizacji badania młodzieży szkolnej ESPAD - European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs (badania IPiN - 1993, 1997, 2003, 2007 i 2011) i „Młodzież” (badania Fundacji CBOS - 2003, CBOS - 2008, CBOS - 2010).

Najnowsze wyniki badania ESPAD z 2011 r. wskazują, że najbardziej popularne substancje nielegalne, po które sięga młodzież, to marihuana i haszysz. Do używania przetworów konopi przyznało się 24,3% 15-16-latków i 37,3% 17-18-latków. W obu przypadkach stanowi to wzrost względem wyników wcześniejszych, pochodzących z 2007 r. Wśród substancji nielegalnych na drugim miejscu pod względem rozpowszechnienia używania plasuje się amfetamina. Nie odnotowano jednak zdecydowanego różnicowania pomiędzy pomiarami w 2007 r. i 2011 r. w przypadku stymulantów oraz innych substancji.

W Unii Europejskiej Polska należy do krajów o najmniejszej dostępności do np. leczenia substytucyjnego. Z danych wynika, że w roku 2010 z tej formy leczenia skorzystało jedynie 2 110 osób uzależnionych co oznacza, że leczeniem objęto 7% osób uzależnionych od opiatów.

Od wielu lat obserwuje się tendencje do zaszczepiania w społeczeństwie przeświadczenia, że nauka i medycyna dysponują odpowiednimi środkami i pigułkami na wszelkie problemy co

Załącznik
do Uchwały nr XXIII/170/2012
Rady Miejskiej Gminy Skoki
z dnia 20 grudnia 2012

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2013

A. WPROWADZENIE – KONTEKST SPOŁECZNY

Problem uzależniania od środków psychoaktywnych takich jak narkotyki i dopalacze to m. in. skutek przemian społecznych, które w dużej mierze liberalizują ludzkie postawy wobec zażywania substancji zmieniających świadomość. Wzrasta liczba osób eksperymentujących z narkotykami i już uzależnionych, poszukujących pomocy. Obniża się wiek inicjacji narkotykowej a swobodny dostęp do narkotyków mają już coraz młodsze dzieci. Wśród młodzieży panuje pogląd, że krótkotrwałe i incydentalne zażywanie narkotyków nie jest szkodliwe dla zdrowia, nie prowadzi do uzależnienia. Dominuje model eksperymentalnego, rekreacyjnego lub okolicznościowo – sytuacyjnego używania substancji psychoaktywnych. Najbardziej zagrożone są środowiska wielkomiejskie. W okresie ostatnich lat w znaczącym stopniu wzrósł problem skutków ubocznych i zatruc po zażyciu dopalaczy, w konsekwencji czego zakazano sprzedaży tych środków.

Dla lepszego rozeznania problemów narkotykowych przy Krajowym Biurze ds. Przeciwdziałania Narkomanii powstało Centrum Informacji o Narkotykach i Narkomanii, które prowadzi krajowy system informacji o narkotykach oraz monitoruje działania podejmowane na rzecz przeciwdziałania narkomanii na poziomie krajowym i międzynarodowym. Ponadto realizuje i inicjuje badania dotyczące problemu narkotyków i narkomanii oraz opracowuje i udostępnia ich wyniki.

Centrum Informacji o Narkotykach i Narkomanii co cztery lata realizuje badania w populacji generalnej (2002, 2006, 2010) oraz zleca do realizacji badania młodzieży szkolnej ESPAD - European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs (badania IPiN - 1993, 1997, 2003, 2007 i 2011) i „Młodzież” (badania Fundacji CBOS - 2003, CBOS - 2008, CBOS - 2010).

Najnowsze wyniki badania ESPAD z 2011 r. wskazują, że najbardziej popularne substancje nielegalne, po które sięga młodzież, to marihuana i haszysz. Do używania przetworów konopi przyznało się 24,3% 15-16-latków i 37,3% 17-18-latków. W obu przypadkach stanowi to wzrost względem wyników wcześniejszych, pochodzących z 2007 r. Wśród substancji nielegalnych na drugim miejscu pod względem rozpowszechnienia używania plasuje się amfetamina. Nie odnotowano jednak zdecydowanego zróżnicowania pomiędzy pomiarami w 2007 r. i 2011 r. w przypadku stymulantów oraz innych substancji.

W Unii Europejskiej Polska należy do krajów o najmniejszej dostępności do np. leczenia substytucyjnego. Z danych wynika, że w roku 2010 z tej formy leczenia skorzystało jedynie 2 110 osób uzależnionych co oznacza, że leczeniem objęto 7% osób uzależnionych od opiatów.

Od wielu lat obserwuje się tendencje do zaszczepiania w społeczeństwie przeświadczenia, że nauka i medycyna dysponują odpowiednimi środkami i pigułkami na wszelkie problemy co

tłumaczy przejawy bardziej ogólnego zjawiska np. popularności amfetaminy (bo w myśleniu potocznym pomaga się uczyć) czy ekstazy (bo pozwala długo tańczyć).

Udzielanie świadczeń zdrowotnych dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych, zorganizowane jest w oparciu o sieć placówek ambulatoryjnych i stacjonarnych, posiadających status publicznych lub niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej.

Sieć tworzą przede wszystkim specjalistyczne placówki leczenia ambulatoryjnego i stacjonarnego oraz nieliczne inne formy opieki pośredniej, takie jak: oddziały dzienne oraz programy post-rehabilitacyjne. Odrębne miejsce, najczęściej powiązane z opieką ambulatoryjną, zajmują programy terapii zastępczej (substytucyjne).

Metody pomocy osobom uzależnionych zawierają się w dwóch głównych obszarach oddziaływań: metodach psychospołecznych oraz leczeniu farmakologicznym.

B. DIAGNOZA PROBLEMU

Diagnozy lokalnej problemu narkomanii dokonano w oparciu o dane pozyskane z Komisariatu Policji, Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz informacji uzyskanych od pedagogów szkolnych oraz na podstawie wyników badań ankietowych wykonanych w 2009 w ramach kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, a także przeprowadzonej w grudniu 2009 roku diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych.

W 2010 r. do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęły dwa wnioski o udzielenie pomocy osobom zażywającym narkotyki, w roku 2011 jeden, a do końca listopada 2012 nie wpłynął żaden wniosek. Problem ten pojawia się jednak coraz częściej w kontekście uzależnienia od alkoholu - można stwierdzić, że u wielu osób występuje tzw. uzależnienie krzyżowe. Osoby potrzebujące pomocy kierowane są do Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego do psychologów i terapeuty leczenia uzależnień, którzy motywują je do podjęcia leczenia odwykowego lub udzielają informacji na temat możliwości uzyskania profesjonalnej pomocy czy też udzielają wsparcia specjalistycznego w sytuacjach kryzysowych.

Z danych uzyskanych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Skokach wynika, że problem zażywania środków psychoaktywnych dotyczy w głównej mierze alkoholu, natomiast pomocy rodzinom w związku z zażywaniem narkotyków instytucja ta w 2011 roku i I połowie 2012 roku nie udzielała.

Szkoły nie prowadziły systematycznego i rzetelnego monitoringu skali problemu.

Z danych pozyskanych z Komisariatu Policji w Skokach wynika, że w roku 2010 odnotowano 4 przestępstwa narkotykowe, a w 2011 odnotowano 2.

Natomiast z przeprowadzonych w 2009 roku wśród młodzieży 239 ankiet wynika, że większym problemem niż zażywanie narkotyków jest picie alkoholu i palenie papierosów. 67% respondentów zadeklarowało kontakt z papierosem, a 57% z alkoholem. Średnia inicjacji nikotynowej i alkoholowej wynosi 13 lat. Najczęściej spożywanym przez młodzież alkoholem jest piwo, następnie wino i wódka.

15% uczniów zadeklarowało jednak kontakt z narkotykami. Wśród zażywanych narkotyków na czoło wysuwa się marihuana, amfetamina i dopalacze. Do pierwszego kontaktu z tymi używkami dochodzi głównie podczas wakacji, na dyskotekach i w pubach. Anketowani określili, że narkotyki zażywają głównie okazjonalnie.

W kontekście przytoczonych wyżej wyników badania ankietowego przeprowadzonego wśród młodzieży należy stwierdzić, że zjawisko narkomanii jest w dużej mierze ukrywane a jego skala wymaga dalszych badań diagnostycznych.

C. PRIORYTETY WYZNACZAJĄCE ZADANIA Z ZAKRESU ZAOBIEGANIA NARKOMANII W ROKU 2013

- 1) zapobieganie sięganiu po narkotyki;
- 2) zapobieganie przekształcaniu się eksperymentalnego zażywania w zażywanie regularne;
- 3) podniesienie poziomu wiedzy społeczności lokalnej na temat środków psychoaktywnych, problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych i psychospołecznych uwarunkowań narkomanii;
- 4) zwiększenie liczby kompetentnych realizatorów działań profilaktycznych;
- 5) zwiększenie liczby i zróżnicowania programów profilaktycznych uwzględniających problematykę zapobiegania narkomanii;
- 6) zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnej w zapobieganiu używaniu środków psychoaktywnych;
- 7) zmniejszenie szkód zdrowotnych i społecznych spowodowanych zażywaniem narkotyków;
- 8) promowanie wśród społeczności lokalnej wzorców zdrowego stylu życia;
- 9) poprawa współpracy instytucji, organizacji i innych służb działających w obszarze przeciwdziałania narkomanii m.in. przy monitoringu skali zjawiska.

D. SZCZEGÓŁOWE ZADANIA PROGRAMU I SPOSÓB REALIZACJI

- I. **Diagnozowanie środowiska lokalnego w zakresie występującego w nim problemu narkomanii poprzez:**
 1. Przeprowadzenie przez różne instytucje monitoringu problemu narkomanii w celu zweryfikowania danych uzyskanych w badaniach prowadzonych w latach poprzednich.
- II. **Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem poprzez:**
 1. Udzielanie i finansowanie pomocy specjalistycznej udzielanej w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym w Skokach.
 2. Kierowanie osób uzależnionych na leczenie w ośrodkach terapii uzależnień.
- III. **Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej poprzez:**
 1. Finansowanie konsultacji i porad specjalistów udzielanych rodzinom osób uzależnionych od narkotyków w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym.
 2. Organizowanie wypoczynku (np. letniego lub zimowego) dzieciom należącym do rodzin z grup tzw. ryzyka.
 3. Objęcie zajęciami opiekuńczo - wychowawczymi dzieci pochodzących z rodzin tzw. ryzyka w świetlicach działających na terenie Gminy Skoki.
- IV. **Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii i przeciwdziałania**

narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych i rekreacyjnych dla uczniów:

1. Organizowanie i finansowanie szkoleń podnoszących kompetencje osób realizujących w gminie zadania obejmujące problematykę narkomanii, w szczególności dla pracowników socjalnych, szkół, wychowawców świetlic środowiskowych, kuratorów sądowych, funkcjonariuszy Policji, członków GKRPA, przedstawicieli samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych, służby zdrowia itp.
2. Dofinansowywanie szkoleń osobom pracującym z dziećmi z grup tzw. ryzyka.
3. Prowadzenie i finansowanie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży oraz zakup sprzętu do prowadzenia zajęć.
4. Organizowanie, prowadzenie i finansowanie kampanii edukacyjno – profilaktycznych, porad, konferencji, debat, festynów, pikników, happeningów itp. związanych z profilaktyką uzależnień i promocją zdrowego stylu życia oraz udziału w kampaniach ogólnopolskich.
5. Finansowanie programów profilaktycznych i interwencyjno - profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.
6. Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych przez młodzież i skierowanych do grup rówieśniczych.
7. Zakup materiałów edukacyjnych: ulotek, plakatów, czasopism, broszur, filmów, książek itp. informujących o istocie uzależnienia oraz ich upowszechnianie m.in. w punkcie informacyjno – konsultacyjnym, szkołach, ośrodku pomocy społecznej, bibliotece, ośrodkach zdrowia itp.

V. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów narkomanii poprzez:

1. Współorganizowanie i finansowanie działań na rzecz promocji zdrowia psychicznego i zdrowego stylu życia wśród społeczności lokalnej oraz wolnego od nałogów zagospodarowanie czasu wolnego (działań profilaktycznych, edukacyjnych, informacyjnych, rekreacyjnych itp.).
2. Wspieranie szkół i placówek oświatowych oraz placówek opiekuńczo – wychowawczych w zakresie budowania i realizacji strategii działań profilaktycznych.

VI. Pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie tych osób ze środowiskiem lokalnym poprzez:

1. Współpracę Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Koordynatora ds. Uzależnień z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie udzielania pomocy społecznej osobom uzależnionym i ich rodzinom.

VII. Organizowanie pracy Gminnego Koordynatora ds. Uzależnień w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii:

1. Zapewnienie warunków lokalowych, sprzętowych i materiałowo – technicznych do działalności.

2. Finansowanie kosztów rozmów telefonicznych związanych z realizacją zadań wynikających z Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.
3. Finansowanie udziału w naradach, szkoleniach i konferencjach zwiększających kompetencje koordynatora w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii organizowanych przez różne instytucje zajmujące się rozwiązywaniem problemów uzależnień.
4. Zapewnienie zwrotu kosztów podróży w związku z wykonywaniem zadań wynikających z Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii oraz obowiązujących w tym zakresie ustaw na zasadach określonych rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 roku w sprawie wysokości i warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz.U. z 2002 r. Nr 236 poz. 1990).

Partnerzy w realizacji programu:

Podmioty, z którymi Gmina Skoki współpracuje przy realizacji zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii to m.in.:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Placówki oświatowe
- Służba Zdrowia
- Ośrodek Pomocy Społecznej
- Biblioteka Publiczna
- Policja
- Organizacje pozarządowe.
- Specjaliści zajmujący się problematyką uzależnień (terapeuci uzależnień, psychologowie, prawnicy itp.)
- Sąd Rejonowy w Wągrowcu

E. FINANSOWANIE I REALIZACJA PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii realizowany będzie w ramach środków finansowych planowanych w budżecie Gminy w dziale 851- ochrona zdrowia, w rozdziale 85153 - przeciwdziałanie narkomanii, pozyskiwanych z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Może być zasilany dotacjami z zewnątrz lub darowiznami sponsorów.

Za prawidłową koordynację zadań Programu odpowiedzialny jest wyznaczony przez Burmistrza:

- Koordynator ds. Uzależnień

F. SYSTEM MONITORINGU I EWALUACJI

Stałe monitorowanie sytuacji w zakresie używania i eksperymentowania z narkotykami oraz poziomu wiedzy społeczeństwa na temat zjawiska narkomanii, podejmowanych przez jej członków zachowań ryzykownych może stanowić podstawy do planowania działań profilaktycznych, interwencyjnych, edukacyjnych, terapeutycznych oraz przesłanki do oceny ich skuteczności.

Monitorowanie i ewaluacja Programu na terenie Gminy Skoki odbywać się będzie we współpracy i na podstawie informacji pozyskanych od instytucji i organizacji pozarządowych działających w obszarze problematyki związanej z realizacją zadań w nim ujętych. Polegać będzie na:

- zbieraniu danych statystycznych
- prowadzeniu badań ankietowych dotyczących skali zjawiska
- analizie uzyskanych danych, opracowaniu wniosków i priorytetów do dalszej pracy.

Przewodniczący Rady
Miejscowości Gminy Skoki

Zbigniew Zajączkowski